

Heikki O. Tukiainen Hannalan käyttöönottojuhlassa 21.9.2022:

Yksikö sinulta puuttui, Jyväskylän kristillinen opisto - tämä uudisrakennus ja tämä juhla?

Hyvät ystävät. Me emme olisi tässä tilaisuudessa ottamassa *Hannalaa* käyttöön, mikäli meitä edeltäneiltä vuosisadoilta ja -kymmeniltä olisi puuttunut *neljä merkittävää henkilöä*, jotka liittyvät opistomme historiaan. He kaikki elivät ja asuivat täällä Keski-Suomessa. Heidän sydämistään kumpusi usko, rakkaus ja toivo. Usko Jumalaan, rakkaus Jumalaan ja nuoriin lähimmäisiin sekä toivo sellaisesta kansalaiskasvatuksen tyyssijasta, missä ohjataan nuorisoa Herran pelkoon, isänmaanrakkauteen ja ahkeruuteen arkisessa työssä - herännäisyyden hengessä.

Tältä kampukselta katsottuna: yksi näistä neljästä henkilöstä oli pohjoisen suunnalta, yksi idästä ja kaksi lännestä päin. Pohjoisessa **Taito** noin 40 km:n päässä Uuraisilla, idässä **Jaakko** noin kahden kilometrin takana Äijälän kylässä sekä lännessä **Robert** ja **Hanna** noin neljän kilometrin päässä Jyväskylässä.

Seuraava sitaatti on tämän kristillisen opiston vuosikertomuksesta vuodelta 1945, jolloin tynkälukukausi alkoi täällä *Sulkulan* kartanossa 9. päivä tammikuuta. Alkamisvuodestaan 1942 opisto oli toiminut Keljossa Toivolan tilalla. Sodasta ja paikanvaihdoksesta johtuen syyslukukaudella 1944 toimintaa ei ollut lainkaan. Lainaus kertoo paljon opiston identiteetistä ja hengestä.

Sitaatti: *”Hannala, Päivölä, Kulmala, Kaukola, Seppälä ja myöhemmin Tähtelä saivat ensimmäiset kansanopistolaisasukkaansa. Siionin virret alkoivat soida Sulkulan lukuisissa huoneissa, ensin oudostellen ja arastellen, sitten voimistuen, yhä selvemmin tulkiten Herran armoille antautuneen särkyneen sydämen kieltä.”*

Vuosikertomus jatkaa: *"Poikkeuksellisen lyhyt työkausi vaikutti luonnollisesti opiston työohjelmaan, kuitenkin pyrittiin noudattamaan peruslahjoittajan toivomusta: ohjata nuorisoa Jumalan pelkoon ja ahkeruuteen työssä. Niille kulmakiville voidaan perustaa luotettava kansalaiskasvatus."*

Palataan seuraavaksi taaksepäin opiston alkuvaiheisiin.

Robert Ruthin (1854-1925) nuoruudenkuva.

Edellä mainittu peruslahjoittaja oli **Robert Ruth**, leipomon perustaja Jyväskylästä, 4 km täältä länteen. Hän on **ensimmäinen** mainituista neljästä merkittävästä henkilöstä opiston historiassa.

Ruth pani vireille Nyrölän koulun opettaja *Juho Leppäsen* kanssa hankkeen, minkä ideana oli *"uudenaikainen kansakoulu"*. Hanke ei toteutunut aivan heti, kun Robert Ruth kuoli 11.1.1925. Kuitenkin tammikuussa 1931 rekisteröitiin *R. Ruthin ja J. Leppäsen kouluyhdistys ry* Ruthin perillisten ja Leppäsen toimesta. Ruth oli kuusi päivää ennen kuolemaansa tallentanut vajaa 400.000 mk pankkeihin ko. kouluyhdistystä varten.

Useita nuorisokysymyksestä kiinnostuneita herännäispappeja oli tullut Keski-Suomeen 1930-luvulla. Toukokuussa 1939 Petäjäveden pappilassa pidettiin Keski-Suomen pappien kokous. Uuraisten kirkkoherra **Taito Lumme** totesi, että kristillinen kansanopisto olisi vastaus nuorison kasvatuskysymykseen.

Opistohanke oli ideoitu alulle. Ylistaron Herättäjäjuhlilla 1939 Lumme sai kuulla Ruthin rahastosta ja matkusti kohta tapaamaan Ruthin perikunnan jäseniä Jyväskylään. Hän tapasi Robertin lesken *Ainin* sekä tyttären, opettaja *Toini Routin*. Viimeksi mainittu oli opiskeluaikanaan tutustunut Pohjanmaan herännäishenkisiin opiskelutovereihin ja tykästynyt körttiläisyyteen. Hän myös ryhtyi suostuttelemaan perikunnan jäseniä opistohankkeeseen sekä kävi Taito Lumpeen kanssa Lapualla puhumassa asiasta Herättäjä-Yhdistyksessä.

Maaliskuussa 1940 kolme opettajaa, Toini Routti Jyväskylästä sekä *Maija Peltola* Saarenmaan koululta ja *Lyyli Ahonen* - minun kummitätini - Vertaan koululta Jyväskylän mlk:sta vierailivat Uuraisten pappilassa neuvottelemassa hankkeesta Taito Lumpeen kanssa.

Uuraisten Marjoniemen vanha kirkkoherranpappila, ennallistettu 2006-2009.

Kesäkuussa 1940 Herättäjä-Yhdistyksen päätoimikunta piti kokouksen, missä Lumme oli kertomassa tilanteesta. Ruthin koulu yhdistyksen säätiön varoja haluttaisiin käyttää herännäishenkisen oppilaitoksen pystyttämiseen, mihin tarvittaisiin Herättäjä-Yhdistystä, joka kutsuikin syyskuussa koolle yhdistyksen ylimääräisen kokouksen. Läsnä ollut opettaja Toini Routti luki isänsä jälkisäädöksestä osia sekä ilmoitti tehdystä päätöksestä, että noin yksi miljoona markkaa luovutetaan H-Y:lle sitten, kun opistoa varten tarvittava kiinteistö on tiedossa.

H-Y:n kokous kiitti Ruthin säätiötä luottamuksesta ja valitsi väliaikaisen johtokunnan. Sen tehtävä oli hoitaa asiaa eteenpäin. Siihen valittiin säätiöstä *Aini Ruth* ja *Toini Routti*, H-Y:stä *Väinö Malmivaara*, *Juho Kytömäki* ja varalle *J. K. Kuoppala*. Jyvässeudulta vakinaisiksi jäseniksi valittiin teol. tri *Martti Haavio* ja *Taito Lumme* sekä varalle tohtori *Viki Saloheimo* ja pastori *Olavi Tukiainen*, minun isäni. Tehtävänä oli laatia ohjesääntö ja oikeutena myös lainanotto.

Herättäjän päätoimikunta kokoontui Jyväskylässä 19.10.1940. Tehtiin lopullinen päätös **Jyväskylän Kristillisen Kansanopiston** perustamisesta. Päivämäärä on ensimmäinen ja tärkein opiston historiassa. Johtokunnan laatimat ohjesääntö ja työjärjestys hyväksyttiin pienin muutoksin.

Kotipaikaksi määrättiin Jyväskylän pitäjä, omistajaksi Herättäjä-Yhdistys. Johtokunta päätettiin valita yhdistyksen vuosikokouksessa.

Opiston tarkoitus määriteltiin seuraavasti: ”... tarkoituksena on kohottaa varttuneen nuorison yleistä kansalaissivistystä ... Samalla on opiston kasvatus- ja opetustyön kauttaaltaan oltava sopuoinnussa Raamatun ja evankelisluterilaisen kansankirkkomme tunnustuksen kanssa, ja sen tulee tapahtua herännäisyyden hengessä.”

Heti kokouksen jälkeen päätoimikunta ja väliaikainen johtokunta pitivät yhteisen kokouksen. Siinä keskusteltiin sopivan kiinteistön hankinnasta sekä varojen keräämisestä opistolle. Lumme lupautui kiertämään Keski-Suomessa opiston asioissa ja jopa otti muutamaksi kuukaudeksi virkavapautta voidakseen määrätietoisesti toimia opiston hyväksi.

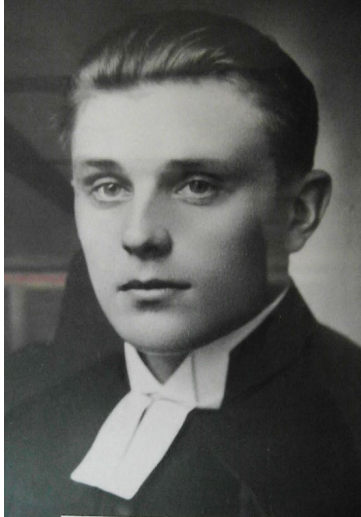
Kokousten jälkeen pidettiin siioninvirsiseurat maaseurakunnan pitäjäntuvalla, Taulumäen kirkon alapuolella. Puhujina olivat mm. maaseurakunnan kirkkoherra *Vihemäki*, rovasti *Malmivaara* ja khra *Taito Lumme*.

Puistokadun yläpäässä sijainnut pitäjäntupa-pappila

Kamreeri *Aarne Roering* kertoi Siionin virsien veisuun täyttäneen sydämet: ”*Näin on Herra jälleen tehnyt ihmeen. Siellä missä seppä Högman aikoinaan neuvoi nuorta Paavo Ruotsalaista Kristuksen tuntemiseen, siellä alkavat jälleen toivon mukaan herätyksen tuulet puhaltaa.*”

Edellä kerrottu osoittaa Taito Lumpeen, pohjoissuunnan miehen, olleen kaikkein ahkerin toimija opiston aikaansaamisessa. Hän liikkui, otti selvää asioista, sai eri tahot innostumaan ja koontumaan asian etenemiseksi. Hän on se **toinen** merkkihenkilö, jota saamme muistella ja kiittää opiston synnystä. Tuskin olisimme tässä nyt, ellei hän olisi ollut niin määrätietoinen.

Taito Lumpe, Uuraisten kirkkoherrana 1939-1944

Pitäjäntuvan eteläpäädyssä sijaitsi virallisen apulaisen pappila, minun syntymäkotini. Pappilan ja Taulumäen kirkon välisessä puistossa pidettiin 1947 Jyväskylän Herättäjäjuhlat. Olin silloin neljävuotias ja muistan juhlat hyvin. Pitäjätupa-pappila paloi 1970-luvulla, purettiin ja sen paikalla on nykyään kirkon parkkipaikka.

Herättäjäjuhlat 1947.

Jyväskylän Herättäjäjuhlien juhlakenttää ennen ja nyt.

Opisto pääsi alkamaan vuokratiloissa marraskuun alussa 1942. Päivämäärä on toinen tärkeä opiston historiassa. Kesäkuussa oli tehty vuokrasopimus mv. *Tobias Kylmälahden* perikunnan kanssa. Keljon kylässä sijainneen Taipaleen talon kahdessa rakennuksessa oli tilat opistolle. Rehtoripariskunnaksi oli saatu *Einari ja Irja Hohti* sekä opettajiksi *Toini Routti* ja *Brita-Liisa Hurme*.

Kaksi lukuvuotta kevääseen 1944 toimittiin Taipaleen ahtaissa tiloissa. Maaseurakunta tarjosi opiston paikaksi Jokelan pappilan maita Palokasta joen vastarannalta, mutta opetushallitus piti kahden hehtaarin tonttia liian pienenä. Petäjäveden seurakunta omisti Laukaan Lievestuoreella tilan. Seurakunta tarjosi sitä kohtuullisella hinnalla opistolle. Maataloushallitus ei hyväksynyt kauppaa, koska tila käytettiin siirtoväen asuttamiseen. Opiston johtaja Einari Hohti ja isäni Olavi Tukiainen kyselivät Kuokkalan ja Sulkulan kartanoita opiston käyttöön.

Sulkulan oli omistanut ja täällä vuoteen 1919 asti asunut kauppaneuvos *Hanna Parviainen*, joka kuoli 1938. Hän oli myös Säynätsalossa toimineen saha- ja vaneriteollisuutta harjoittaneen Joh. Parviaisen Tehtaat Oy:n johtaja, puheenjohtaja ja omistaja eri aikoina vuoteen 1936. Hänen perikunnaltaan Herättäjä-Yhdistys osti 1944 Sulkulan 6:n hehtaarin tilan 2,5 miljoonalla markalla. Sulkulan luojana Hanna on **kolmas** merkkihenkilö opiston historiassa. Hän myös rakennutti Säynätsaloon kirkon 1927. Hannan muistomerkki on kirkon pihassa. Hän on antanut nimensä tälle opiston uudelle rakennukselle, *Hannalalle*.

Hanna Parviainen (1874-1938) Jyväskylän kodissaan 1920-luvulla muutettuaan Sulkulasta 1919.

Kolmas merkittävä päivämäärä opiston historiassa on kannatusyhdistyksen perustaminen 12.9.1948. Herättäjä-Yhdistys luovutti opiston kannatusyhdistykselle seuraavana vuonna varoiteen ja velkoineen.

Tämän vuosituhannen alussa yhdistys puolestaan luovutti opiston nykyiselle opiston säätiölle. Viimeiset vuosikymmenet yhdistys on toimittanut opiston yhdyssiteenä olevaa *Ystäväväiesti - lehteä* noin parille sadalle henkilölle sekä painotuotteena että digitaalisesti. Toissa pyhänä 11.9.2022 opiston kannatusyhdistys lakkautettiin päivää vaille 74 vuoden ikäisenä.

Meidän jokaisen kristityn on kysyttävä itseltämme: puuttuuko meiltä yksi, minulta, sinulta. Mikä se yksi on tänä päivänä?

Opiston pää-, hallinto-, juhlasali- ja ravintolarakennus kampuksen sisäpihalta kuvattuna.

Sulkulan opistolla on poikkeuksellisen ryhdikäs ja upeankaunis kampusmaisema, vanhoine ja uusine rakennuksineen, kaikessa sovussa keskenään. Kokonaisuus kertoo menneisyydestä, tarjoaa nykyarkkitehtuuria ja ojentautuu tulevaisuuteen kasvatus- ja koulutustavoitteissaan. Kaikkiaan on loistavat puitteet, osaava henkilökunta, päätöksiä tekevä luottamushenkilöjoukko ja monikulttuuriset opiskelijat.

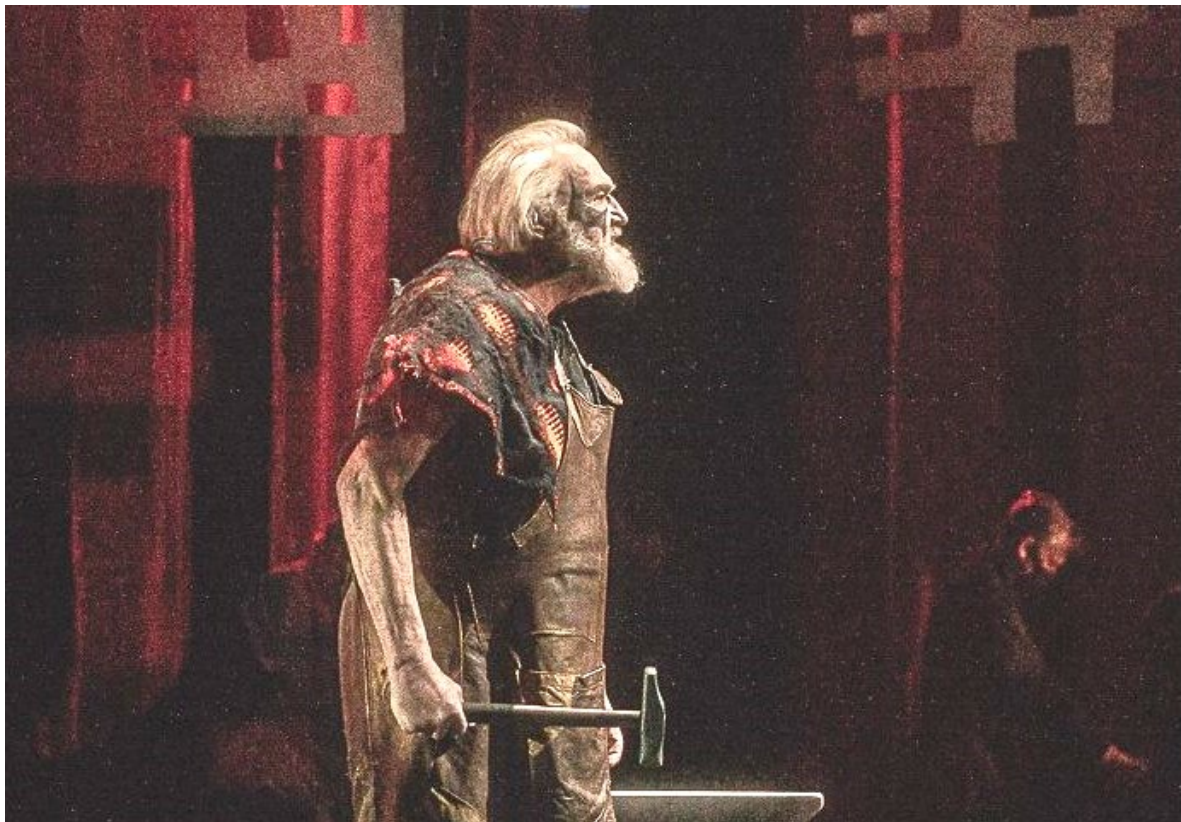
Kampuksen vanhaa ja uutta rakennuskantaa, luhtiaitta ja Patruuna, toinen majoitustiloista.

Lopuksi voidaan kysyä, onko **Jaakko Högmanilla** (1750-1806), lähellä olevalla Äijälän kylällä aikanaan eläneellä sepällä ja sielunhoitajalla, uskon, toivon ja rakkauden miehellä, joka pajasaa ohjasi vuonna 1799 nuorta **Paavo Ruotsalaista** (1777-1852) Kristuksen sisälliseen tuntemiseen, onko hänellä tarve sanoa tai olla sanomatta myös tälle nykyaikaiselle oppilaitokselle: **Yksi sinulta puuttuu?**

Onhan meidän kiittäminen tätä idän puolen miestä **neljäntenä** merkkihenkilönä siitä, että saamme viettää tätä *Hannalan* uudisrakennuksen käyttöönottojuhlaa.

Kolmiyhteisen Jumalan, Isän, Pojan ja Pyhän Hengen siunausta tälle talolle ja opistolle.

Seppä Högman eli Jaakko Ryhänen sepänpajalla Joonas Kokkosen oopperassa Viimeiset kiusaukset.

Kampuksen portti ja päärakennus tulosuunnasta nähtynä.

Jyväskylän kristillisen opiston säätiön uudisrakennus Hannalan käyttöönottojuhlassa 21.9.2022 opiston kannatusyhdistyksen puheenjohtajan, rovasti Heikki O. Tukiaisen pitämä puhe opiston syntyhistoriasta. Kuvia ei näytetty juhlassa. Ne on liitetty myöhemmin tähän julkaisuun alla mainittujen oikeudenomistajien luvalla.

Lähteet:

Viljo Pitkänen, Jyväskylän kristillinen opisto 1942-1982. Pieksämäki 1982.

Jussi Jäppinen – Heli-Maija Voutilainen, Uudeksi minä teen kaiken. Jyväskylän maaseurakunnan vaiheita 1856-2006. Jyväskylä 2006.

Minnamaria Koskela, Jaakko Ryhänen: Ympyrä sulkeutuu. Aikakauslehti Vartija 13.1.2022.

Kalle Hiltusen 2022 lähettämää Herättäjä-Yhdistyksen arkistoaineistoa.

R. Ruth Oy:n verkkosivut, 2024. www.rruth.fi.

Wikipedia: Hanna Parviainen. fi.wikipedia.org/wiki/Hanna_Parviainen.

Oikeudenomistajien luvalla käytetyt kuvat:

Sivu 2. Robert Ruthin nuoruuden kuva: R. Ruth Oy.

Sivu 4. Pitäjätuvan kuva: Seppo Turpeinen / Keski-Suomen museo.

Sivut 5.-6. Herättäjäjuhlakuvat: Antti Pänkäläinen / Keski-Suomen museo.

Sivu 7. Hanna Parviaisen kuva: Wikipedia.

Sivu 11. Jaakko Ryhäsen kuva: Marianne Hautsalo.

Kaikki muut kuvat: Heikki O. Tukiaisen kuvagalleria.